

Αρχιδολόγιον - Ένα λεξικό μ'...«αρχίδια»

Ο όρος «αρχίδι» προέρχεται από την λέξη «όρχις». Μέσω παραφθοράς του υποκοριστικού τού όρχι, που είναι «ορχίδιον», προέκυψε το «αρχίδιον» για να καταλήξει εκλαϊκευμένα στο κοινό μας «αρχίδι», το οποίο θεωρείται λέξη της ελληνικής αργκό γλώσσας.

Άλλες λέξεις για τους όρχεις, εκτός από τα αρχίδια, είναι οι «δίδυμοι» (αρχ.), οι «παραστάται» (βυζ.), τα «μήδεα» (βυζ.), τα «αμελέτητα», τα «μπαλάκια», τα «καρύδια», τα «ούμπαλα», η «οικογένεια», το «μαλακό υπογάστριο», τα «κάκαλα», τα «παπάρια», στα καλιαρντά τα «πελέ» κ.ά.

Ακολουθεί η χρήση της λέξης αρχίδι και τα παράγωγά της, από την πλούσια ελληνική γλώσσα, το οποίο, πέρα από το βάρος, που το ίδιο ως όργανο του γεννητικού συστήματος έχει, απέκτησε επί πλέον βαρύτητα, τόσο μεταφορικά όσο και κυριολεκτικά ...

Αυτός είναι αρχίδι: Χαρακτηρισμός για άνθρωπο ύπουλο και κακό.

Στ' αρχίδια μου: Η κλασικότερη έκφραση αδιαφορίας.

Σε γράφω στ' αρχίδια μου: Επίσης έκφραση αδιαφορίας για τον γραφόμενο αλλά και για τους ίδιους τους αδένες αφού υπονοεί πως πάνω τους γράφεται κάτι ασήμαντο.

Σταρχιδισμός: Εκφράζει την γενικότερη νοοτροπία και συνήθεια, όλα να «τα γράφουμε στ' αρχίδια μας». Δηλαδή να αδιαφορούμε. Εκλαϊκευμένα, συναντάται κι ως «σταρχιδιλίκι».

Γραφαρχίδης: Ο οπαδός του «σταρχιδισμού» (βλέπε από πάνω).

Σταρχιδιστάν: Η φανταστική χώρα που κατοικείται από τους σταρχιδιστές και όπου ο σταρχιδισμός είναι τρόπος ζωής. Πολύ την ταυτίζουν με το Ελλαδιστάν.

Σταρχιδιαμόλ: Το υποτιθέμενο φάρμακο που παίρνεις για να «τα γράφεις όλα στ' αρχίδια σου». Στην αγορά κυκλοφορεί παρόμοιο σκευάσμα με το «Σταρχιδιαμόλ» (και εγκεκριμένο από τον Ε.Ο.Φ.), που φέρει το όνομα «Γραφαρχιδίνη».

Μου έπρηξες τα αρχίδια: Με ζάλισες, με κούρασες, με έφτασες στο αμήν. Όσοι το έχουν νιώσει γνωρίζουν καλά το επώδυνο της κατάστασης.

Μου ζάλισες τ' αρχίδια: Εναλλακτικά, «μου ζάλισες τον έρωτα». Παρόμοια

σημασία με το παραπάνω. Δηλώνει ενόχληση και φορτικότητα.

Μου έσπασες τα αρχίδια: Υπερθετικός βαθμός των δύο παραπάνω...(άλλο να στα πρήξει που είναι πολύ επώδυνο και άλλο να στα σπάσει που και με την σκέψη μόνο πονάς).

Σπασαρχίδιας: Ο φορτικός, ο ενοχλητικός, ο καταπιεστικός. Αυτός που «σπάει τ' αρχίδια» κάποιου. Αυτός, που πιθανόν, σε ειδικές περιπτώσεις, κάνει χρήση του σκευάσματος «Πρηξαρχιδίνη».

Στ' αρχίδια μας κι εμάς, Κωστής Παλαμάς: Έκφραση που δηλώνει απόλυτη αδιαφορία, με «βαριά» όμως υπογραφή. Ήταν πολύ της μόδας κατά την δεκαετία του '80. Το «Στ' αρχίδια μας κι εμάς» παρουσιάζεται εδώ σαν να ήταν στίχος με την υπογραφή του ποιητή Κωστή Παλαμά.

Αρχιδάτος: Ο πολύ άντρας, ο γενναίος, ο έχων τόλμη και γοητεία και άλλες σαπουνόπερες, ο «VIP».

Αρχιδέμπορας: Ο αεριτζής, ο κομπιναδόρος, ο προς βιοπορισμό εμπορευόμενος, αναξιόπιστα και ευτελή είδη.

Άντε ρε αρχίδι: Φράση που απευθύνεται σε τιποτένιο άνθρωπο, άτολμο, ραδιούργο, μοχθηρό, ψεύτη και ό,τι άλλο υποτιμήσεως σημαντικό.

Είσαι ένα αρχίδι και μισό: Παρ' όλο που προστίθεται μόλις μισό, η έννοια της υποτιμήσεως μεγαλώνει τουλάχιστο στο διπλό.

Αρχίδια με την ρίγανη: Μεταφορικά, άλλα αντ' άλλων, κυριολεκτικά, νοστιμότατο ορεκτικό («αμελέτητα»).

Αρχίδια καπαμά: Μεταφορικά βλέπε το παραπάνω λήμμα. Κυριολεκτικά, νοστιμότατο κυρίως πιάτο.

Αρχίδια μάντολες: Μεταφορικά, έκφραση που υποδηλώνει χαίδεμα, κολακεία, γλύκα. Κυριολεκτικά, νοστιμότατο επιδόρπιο.

Αρχίδια-μύδια: Πέρα από την ομοιοκαταληξία που μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε ευφάνταστα τραγούδια. Ουδεμία ομοιότητα μεταξύ των νόστιμων θαλασσινών και των συγκεκριμένων αδένων πέρα ίσως από την αλμύρα.

Δεν έχει αρχίδια: Βαριά κουβέντα αμφισβήτησης ανδρισμού, θάρρους, γενναιότητας, κουράγιου κ.ο.κ.

Δεν έχει τα αρχίδια: Ηπιότερη μορφή αμφισβήτησης, που υπονοεί ότι έχει μεν αρχίδια, αλλά όχι τόσο μεγάλα όσο απαιτούνται στην συγκεκριμένη περίπτωση.

Θα μου κλάσεις τ' αρχίδια: Ελαφρώς περίεργη έως και αηδής στάση ιδιαίτερα αν σκεφτεί κανείς την εκτέλεση της πράξης. εννοεί πως δεν θα μου κάνεις τίποτα.

Θα μου κλάσεις μια μάντρα αρχίδια: Παραλλαγή του ανωτέρω με περισσότερη όμως έμφαση και λίγο ροκοκό σκηνικό, αν φανταστεί κανείς το θέαμα μιας μάντρας γεμάτης αρχίδια... Πιο παιχνιδιάρικο...

Θα μου ξυρίσεις τα αρχίδια: Αν δεν απευθύνεστε στον αισθητικό σας, σημαίνει δεν μπορείς να μου κάνεις τίποτα αν και υποτιμάται εμφανώς το τι μπορεί να κάνει ο συνομιλητής κρατώντας ένα ξυράφι...

Κρέμεται από τα αρχίδια μου: Όταν κάποιος εξαρτάται από εμάς. Η έκφραση είναι σαφής, περιγραφική και αρκούντως αβάσταχτη...

Δάγκωσα τα αρχίδια μου: Εναλλακτικά «Έβαλα τα αρχίδια στο στόμα». Βασικά σημαίνει ζόρι, δυσκολία, αδιέξοδο (π.χ. δάγκωσα τα αρχίδια μου από το κρύο [παρόμοιο και το: «δάγκωσα το καβλί μου»]). Σε κάθε άλλη περίπτωση δηλώνει άντρας με σημαντικές και αξιοποιήσιμες ελαστικές ικανότητες.

Τ' αρχίδια μου έχουν γίνει φακές: Από το πολύ κρύο που αισθάνομαι, έχουν συσταλεί τα αρχίδια μου και έτσι το μέγεθος τους θυμίζει, καθ' υπερβολήν, φακές.

Αρχιδιές: Ασημαντότητες.

Αρχιδιές με φούντες: Όπως το παραπάνω λήμμα, αλλά με πρόθεση μεγαλύτερης έμφασης. Προσοχή: Δεν καπνίζονται...

Τα αρχίδια μου κουνιούνται: Εάν δεν υποδηλώνει γυμνό άντρα που τρέχει γυμνός, σημαίνει αδιάφορη κατάσταση.

Τα αρχίδια μου κουνιούνται ρυθμικά στον αέρα: Το ίδιο με το ανωτέρω με περισσότερη όμως έμφαση στην αδιαφορία. Πιθανή χρήση του, δηλώνει αρχίδια εκκρεμές...

Καλώς τα αρχίδια μας τα δυο: Αν το φιλοσοφήσει κανείς, δεν είναι και τόσο υποτιμητικό να σου έρχονται δυο αρχίδια επιπλέον. Ίσα ίσα...

Αρχίδια καλαβρέζικα: Έκφραση που είναι αδύνατον να ερευνηθεί. Ιδιαζόντως προσβλητική για τους άρρενες κατοίκους της Καλαβρίας...

Τα αρχίδια του Καράμπελα: Τα πλέον επώνυμα και αναγνωρίσιμα αρχίδια που συντάσσονται κυρίως μαζί με το «μουνί της Χάιδως». Αν και η έκφραση αφορά πολύ συγκεκριμένα αρχίδια, εν τούτοις σημαίνει άλλα αντ' άλλων. Το ιστορικά εξακριβωμένο μέγεθός τους πάντως, τα έχει καταξιώσει και ως έκφραση πληθωρικότητας και βαρβατίλας.

Τσίμπα ένα αρχίδι: Σε κατατρόπωσα, σε έβαλα στην θέση σου, αλλά εν μέρει, καθώς η ολική κυριαρχία υποδηλώνεται από το «παρ' τα αρχίδια μου τα δυο». Κυριολεκτικά ιδιαιτέρως επώδυνο...

Μάσα ένα αρχίδι: Βλέπε ανωτέρω. Κυριολεκτικά, περισσότερο επώδυνο από το «τσίμπα»...

Πήρα τα αρχίδια μου: Δεν πήρα τίποτα (αφού έχω ήδη ή αν δεν έχω είχα άλλες προσδοκίες), ή έφυγα άπρακτος.

Ήσουν στα αρχίδια του πατέρα σου: Ήσουν αγέννητος.

Γκόμμενα με αρχίδια: Ενώ οι αναφορές στους συγκεκριμένους αδένες αποσκοπούν

στην υποτίμηση, σε αυτή την περίπτωση εννοούν δυναμισμό.

Αρχιδοκόφτρα: Το θηλυκό που δεν μασάει... ή μάλλον μασάει...αρχίδια! Εμπνευσμένο λήμμα από περιστατικό που συνέβη στην Άρτα: Ένας άντρας, παντρεμένος, με παιδιά διατηρούσε δεσμό με ερωμένη. Επί χρόνια την καθυσύχαζε ότι θα χωρίσει και ότι θα την παντρευτεί. Συγκεκριμένα για 10 χρόνια! Μία μέρα πήγαν σε ξενοδοχείο, όπου όταν έβγαλαν τα ρούχα τους, εκείνη από την μανία της και τα νεύρα της, του δάγκωσε το αρχίδι και τελικώς το έκοψε!

Θα μου κάνεις τα τρία δύο: Ίσως η μόνο έκφραση που είναι τιμητική για τους συγκεκριμένους αδένες, υπονοώντας ότι δεν είναι και τόσο σημαντικό το τρίτο...το μακρύτερο...

Αρχίδια με λουλούδια: Βλέπε «Αρχιδιές». Θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί και ως διακοσμητική παρέμβαση...

Αρχίδια πατέρα: Δηλώνει ότι κάτι δεν πήγε όπως το περιμέναμε.

Περπατάει και ανοίγει αυλάκια με τα αρχίδια του: Τεχνικά υποδηλώνει μέγεθος, βαρύτητα και αρδευτική ικανότητα... Πρακτικά ανέφικτο εκτός κι αν τα πόδια είναι πολύ κοντά και το χώμα πολύ μαλακό.

Αρχίδια τούμπανο: Πρήξιμο όρχεων τόσο μεγάλο ώστε θυμίζουν το γνωστό κρουστό μουσικό όργανο...

Έπιασε τον παπά από τα αρχίδια: Έκφραση που υποτιμά την πράξη του υποκειμένου...

Είναι άχρηστος σαν τα αρχίδια του Πάπα: Η παρομοίωση είναι σαφής: Ο ποντίφικας όχι μόνο δεν δικαιούται να τα χρησιμοποιεί καθ' οιονδήποτε τρόπο, αλλά η παρουσία τους αποτελεί και βάρος στον κάτοχό τους.

Μας έκανες τα αρχίδια τσουρέκια-μπαλόνια: Βλέπε «Μας έπρηξες τα αρχίδια». Η σημειολογική συγγένεια είναι προφανής (φούσκωσαν σαν τσουρέκια-μπαλόνια).

Αρχιδομούρης: Πάρα πολύ άσχημος.

Αρχιδόκαμπος: Πιθανή προέλευσή του από το «Αχλαδόκαμπος». Μπορεί να συνοδεύεται κι απ' τον επιθετικό προσδιορισμό «Ανθισμένος» («Ανθισμένος αρχιδόκαμπος»). Σημαίνει ότι η εν λόγω περιοχή (καφέ, μπαρ, κλπ) είναι γεμάτη άντρες (αντίθετο: μουνοθύελλα).

Αρχίδια...: Γενικώς, ότι ακολουθεί λαμβάνει υποτιμητική διάσταση (εξαίρεση: Αρχιδια-κονος)...

Αρχιδοσακούλα: Το μέρος του δέρματος που περιβάλλει τ' αρχίδια.

Με τρώνε τ' αρχίδια μου: Δηλώνει περιφρόνηση για κάτι ή για κάποιον (π.χ. Είδα τον Νίκο σήμερα. Γι' αυτό με τρώγανε τ' αρχίδια μου απ' το πρωί).

Έχει μια οκά αρχίδια: Δηλωτικό θάρρους και ανδρισμού.

Του έδωσε τ' αρχίδια κόμπο: Σημαίνει πως κάποιος επιβάλλεται σε κάποιον άλλον.

Του φίλησε τ' αρχίδια: Εκφράζει ικεσία ή δουλοπρέπεια.

Μπάζει ο κώλος του και πάγωσαν τ' αρχίδια του: Σημαίνει τον δειλό.

Ξύνω τ' αρχίδια μου: Τεμπελιάζω.

Ξύνω τ' αρχίδια μου με κασμά: Το ίδιο με το παραπάνω, αλλά δηλώνει πιο...σοβαρή περίπτωση.

Παράτριψαν τ' αρχίδια του από τη δουλειά: Το αντίθετο από το προηγούμενο. Δηλώνει τον πολύ εργατικό.

Με ξένα αρχίδια είσαι γαμιάς και θες και να γαμήσεις κώλο;: Έκφραση, που χρησιμοποιείται έναντι κάποιου που ενώ ήδη εκμεταλλεύεται θέση που δεν την αξίζει και που κατέλαβε με πλάγια μέσα ή μέσω άλλου και παρ' όλ' αυτά είτε κοκορεύεται κι από πάνω είτε θέλει να ανέβει ακόμη ψηλότερα, πάλι με τον ίδιο τρόπο. Δηλαδή ο ορισμός της πλεονεξίας και της ύβρεως. Παρόμοιο με το «με ξένα κόλυβα».

Τσολιάς στ' αρχίδια μου: Ο φορτικός, αυτός που προσπαθεί (και ενίοτε τα καταφέρνει) να κάνει κουμάντο στην ζωή μας ενώ δεν της ανήκει ούτε κατά διάνοια. Αντί του τσολιά, χρησιμοποιείται και η λέξη «κεχαγιάς».

Αρχιδοπίστα: Το μεσοδιάστημα ανάμεσα στο μουνί και στον κώλο. Αποκαλείται έτσι, γιατί κατά την διάρκεια της συνουσίας τα αρχίδια «χορεύουν», χτυπώντας-αναπηδώντας σε εκείνο το σημείο.

Φτύσ' τ' αρχίδια σου: Σημαίνει «δεν μας παρατάς;», «βρε δεν πας στον Διάολο;».

Και τ' αρχίδια μέσα: Λέγεται για την πολύ έντονη ερωτική πράξη, ή για να δηλώσει αρκετά «ευρύχωρο» μουνί. Σε υπερθετικό βαθμό, τ' αρχίδια αντικαθίστανται από τα...παπούτσια: «Και τα παπούτσια μέσα!».

Έχει βάλει τ' αρχίδια του στον γιούκο: Λέγεται μεταφορικά: α) Για τον παροπλισμένο εραστή, ένεκα ηλικίας και του οποίου οι ορμαί (αναγκαστικώς) καθεύδουσιν. β) Για τον «δε γαμώ», δηλαδή αυτόν, που συνήθως αντικαθιστά το σεξ με ψάρεμα. Επεξήγηση: Ο γιούκος είναι στοίβα χειμερινών ή θερινών ρούχων στο σπίτι, με κάλυμμα από πάνω. Ήταν σε μεγάλη χρήση παλιότερα στα χωριά, όπου απουσίαζαν οι μεγάλες ντουλάπες.

Κάνω τ' αρχίδια μου φτερά: Κάνω γρήγορα, σπεύδω, «τσακίζομαι».

Κλαπαρχίδας Αυτός, που τ' αρχίδια του έχουν «κρεμάσει» (συνήθως λόγω ηλικίας) και χτυπάνε, δηλαδή αυτός που «του μαράθηκαν τ' αρχίδια». Μεταφορικά: Ο οκνός, ο άχρηστος, ο ανίκανος.

Κολόνια για τ' αρχίδια μας: Πολυτέλεια απαράδεκτη για τις οικονομικές μας δυνατότητες, επιλογή που κινείται από ενδόμυχη απληστία, σπάταλη φιλαρέσκεια.

Έκφραση που λέγεται από ανθρώπους για να κατακρίνουν συμπεριφορά των άλλων ή, αυτοκριτικά, και δική τους. Η χρήση της κολόνιας είναι μεν θεμιτή και επιθυμητή, σε καμία περίπτωση όμως δεν είναι ζωτικά απαραίτητη. Η έκφραση έχει παρόμοια σημασία με την λαϊκή παροιμία «Εδώ ψωμί δεν έχουμε και ραπανάκια (για την όρεξη) γυρεύουμε».

Πούστης με αρχίδια: Ο γενναίος, θαρραλέος ομοφυλόφιλος, που δεν κρύβει την ιδιαιτερότητά του.

Αρχιδόπουστας: Άλλη λέξη για τον μαλάκα.

Όποιος διαβάζει με τ' αρχίδια γαμάει με τα μάτια: Ο πρεσβύωπας μεσήλικας που χρησιμοποιεί τ' αρχίδια του για αναλόγιο, προκειμένου ν' ακουμπήσει το βιβλίο που διαβάζει, εξίσου καλά θ' αρχίσει να χρησιμοποιεί και τον «φίλο» του για σελιδοδείκτη, καθώς το δεύτερο μισό της έκφρασης δηλώνει σαφώς ότι με τα μάτια και μόνο θα κάνει από δω και πέρα σεξ το, προς παροπλισμό, αρσενικό.

Αν η γιαγιά μου είχε αρχίδια...: Δηλώνει το ουτοπικό, το ανέφικτο. Αν και σήμερα, το να έχει (υποθετικά) μια γιαγιά αρχίδια, δεν φαντάζει και τόσο ανέφικτο πλέον...

Αρχίδας: Εναλλακτικός ορισμός του μαλάκα.

Πηγές

stixoi.info | asteiakia.gr | slang.gr | el.wikipedia.org